

Ingen kendte IS-krigere er vendt hjem til Aarhus

Aarhus-modellen: I alt 16 kendte syrienfarere er tilbage i byen. Ingen er blevet retsforfulgt, og ingen står til at blive det, oplyser Østjyllands Politi. Til gengæld er mindst syv af de hjemvendte i gang med en uddannelse.

Ingen af de hjemvendte syrienfarere fra Aarhus menes at have været tilknyttet terrorgruppen Islamisk Stat, IS. Men de 10 fra Aarhus, der fortsat befinder sig i Syrien og Irak, er tilknyttet IS, mener myndighederne.

Foto: AP Photo/Letteris Pitarakis

JACOB HAISLUND
JONAS HVID
METTE MAYLI ALBÆK

jacob.haislund@jp.dk
jonas.hvid@jp.dk
mette.albaek@jp.dk

Begrebet syrienkrigere er blevet hverdagsgast i Danmark gennem de seneste år. Politikere på Christiansborg bruger det flittigt, og alene i 2014 optrådte ordet mere end 3.000 gange i skrevne danske medier.

Udtrykket bruges til at beskrive de mindst 110 personer, som ifølge Politiets Efterretningstjeneste (PET) er rejst fra Danmark til den væbnede konflikt i Syrien og Irak. Også de personer, der vender hjem.

PET vurderer, at nogle hjemvendte udgør en risiko i Danmark, fordi de har taget militærtræning og muligvis også et særligt radikaliseret tankesæt med sig hjem. Men hvornår er man radikal? Hvornår er man ekstrem? Hvornår er man en kriger?

I Østjyllands Politi, som – i samarbejde med Aarhus Kommune – i årets løb er blevet verdensberømt for den såkaldte Aarhus-model til håndteringen af hjemvendte syrienfarere med det formål at hjælpe dem tilbage til en normal tilværelse, vil politidirektør Jørgen Ilum ikke stemple de i alt 31 kendte udrejste aarhusianere.

»Jeg tror, at man skal være varsom med at sætte dem i kasser. Det er mennesker, de kan være drevet af forskellige motiver, de kan

have forskellige holdninger til tingene. Skal man håndtere dem, når de er tilbage, er man nødt til at lave nogle helt individuelle vurderinger af, hvordan den enkelte skal støttes,« siger han.

Tilknyttet Islamisk Stat

Af de 31 udrejste i Aarhus er fem meldt dræbt, og 10 er stadig ikke vendt hjem. Ifølge Østjyllands Politi er disse 10 personer »sandsynligvis tilknyttet« Islamisk Stat (IS). Men hvad angår de 16 personer, som er kommet tilbage til byen fra konfliktzonen i Syrien og Irak i løbet af 2013 og 2014, forholder det sig ganske anderledes.

Ikke i et eneste tilfælde har de lokale myndigheder i Aarhus kendskab til forbindelser til organisationer som Al Nusra og IS, som begge er på terrorlisten, oplyser Østjyllands Politi. Ingen aarhusianere er blevet retsforfulgt for deres aktiviteter i Syrien og Irak, og ingen er på nuværende tidspunkt på vej til at blive det, lyder svarene på to af en række spørgsmål, Jyllands-Posten har stillet til politikredsen.

Til gengæld har otte personer taget imod coaching fra Aarhus Kommune og Østjyllands Politi. Seks hjemvendte aarhusianere har takket ja til et mentorforløb, seks har taget imod kommunens uddannelseshjælp, og to er på vej ind i et decideret exit-forløb.

I internationale medier er den aarhusianske strategi blevet udlagt således, at Aarhus Kommune og Østjyllands Politi ruller velkomstmatten ud for hjemvendte ekstremi-

ster. Men sådan ser Jørgen Ilum ikke på sagen.

»Har vi en mistanke om, at nogen har begået noget strafbart, vil de blive retsforfulgt. Har vi ikke det, vil vores mulighed være at arbejde forebyggende, for alternativet er intet at gøre,« siger han.

»Vores opgave er at sikre, at vi har et sikkert og trykt samfund fri for kriminalitet. Vi vurderer, om vi kan gøre noget for at mindske den risiko, PET peger på, der kan være ved de hjemvendte. Kan vi få dem tilbage på rette spor, er der en chance for, at de kommer til at udgøre en mindre trussel, end hvis vi bare lader dem sejle deres egen sø.«

I alt er mindst syv af de aarhusianske syrienfarere vendt tilbage til uddannelser: Mindst to er blevet indskrevet på en universitetsuddannelse, og fem på en gymnasial uddannelse.

Sikkerhedsgodkendt af PET

Bl.a. er to vendt tilbage til Langkær Gymnasium, hvilket i marts i fjor fik Dansk Folkeparti og Liberal Alliance til at kritisere undervisningsminister Christine Antorini (S), som støttede gymnasiets modtagelse af de to elever.

Langkær Gymnasium havde forinden bl.a. redegjort for, at de to unge mænd er blevet sikkerhedsgodkendt af PET, at der er tæt kontakt til forældrene, og at man har iværksat særlige mentorforløb til dem. Rektor Anders Østergaard understreger, at optagelsen af de to elever er sket på opfordring

fra politiet og PET.

»Vi har ikke optaget elever, som ikke er blevet 100 pct. godkendt og frikendt af alle myndigheder,« siger Anders Østergaard, men vurderer, at der gennem de seneste ni måneder er kommet så stort et politisk fokus på syrienfarerne og IS, at man i dag risikerer at brænde alle broer til Danmark ved at rejse.

»Situationen er blevet så alvorligt skærpet, at unge, der måtte drage ned i hellig krig i dag, er i meget, meget stor risiko for ikke at kunne komme tilbage og få et normalt liv igen. Jeg har svært ved at forestille mig, at de kunne blive optaget på nogen almindelig skole,« konstaterer han.

Det siges, at situationen i Syrien og Irak – bl.a. som en konsekvens af IS' fremfærd – er blevet så anspændt, at man kun rejser ud i dag, hvis man på forhånd har forliget sig med, at man formentlig ikke kommer hjem igen. Det siges også, at de rigtige ekstremister aldrig vender hjem igen; de er rejst til kalifatet for at kæmpe til døden.

Den svenske terrorforsker Magnus Ransborg har i flere år fulgt de nordiske landes kamp mod syrienfarere. Han understreger, at der er stor forskel på, hvad nordiske syrienfarere laver i konfliktområderne, og derfor er der også stor forskel på, hvordan de er, når de vender tilbage.

»Man må kigge på, hvilken gruppe den enkelte tilslutter sig. Der er forskellige omstændigheder, og det er forskelligt, hvem man kommer i kontakt med og tilslutter sig.